

nre. Et h dico frat. qz nihil pficiam in cel-
lulis nris sedetes. qz corp⁹ z sanguine chri-
sti no pcpim⁹. z timeo ne efficiam exterminati
ab eo. si nos ab h mysterio elongauerimus.
Sz dico tibi frater: Ecce hinc per
tria miliaria sunt monasteria habetia psby-
teros: eam⁹ illuc oi dnica die aut post du-
as lxv domadas z accipiam⁹ corp⁹ christi
z sanguine z reuertam⁹ ad cellulas nostras.
Placuit aut⁹ fr⁹ illo snasio diabolica. Et
veniete dnica die: ecce diabolus venit z di-
xit: veni eam⁹ qz hora e. z exeutes prexerunt
ad pdictu monasteriu in q erant psbyteri.
Et ingressi ecclesia miserunt se i oronez. Et
exurgens ab orone frater ille no inuenit eu qui
eu duxerat ibi. Et dixit vbi putas prexit.
an ad coem necessitate prexit. z cu expecta-
ret diu z non veniret. exijt foras z reqrebat
eu. Et cu no inuenisset. dixit ad fratres lo-
ci illius interrogans eos. vbi est abbas il-
le senex qui mecu monasteriu ingressus e:
dicunt ei nemine vidimus nisi te tm. Tunc
considerauit frater q demon fuisset z di-
xit: Cum astutia diabolus eiecit me de cel-
la mea. sed tn no multu inde anxior. qz ad
bonu opus veni. pcpia igit corpus z san-
guine christi. z hoc facto reuertar ad cella
meam. z celebrau⁹ missis in monasterio vo-
lenti reuerti fratri illo ad suam cellulam te-
nuit eum abbas illius monasterij dicens:
nisi refeceris nobiscu non te dimittim⁹ re-
uerti. Et cum recepisset cibum cum eis. re-
uersus est in cella suaz. Et iteru post aliqs
dies venit diabolus in similitudine cuius-
dam iuuenis secularis. z incepit euz inspi-
cere a summo capitis vsqz ad pedes dices:
ipse est iste an non est. z cepit eum conside-
rare. Et dixit ei frater. quid me sic respicis.
Et ille puto q me non cognoscas. nam p⁹
tantu tempus qud me posses cognoscere.
ego sum vicinus patris tui z filius illi. no-
ne talis est pater tuus. z mater tua tale no-
me habuit. z soror tua sic est dicta. z tu sic
vocaris. z mancipia illa sic z illa sic sunt di-
cta. Mater tua z soror tua ante tres anos
mortue sunt. pater ho tuus modo defun-
ctus est. z constituit te heredem dices: Cui
habeo dimittere subam mea. nisi filio meo

viro scdo. q reliquit seculu. z abiit post defu-
ipso ergo dimittit oes subas mea vt eroget
eam paupibz p aia mea z sua. z perrexerunt
multi quereutes te. z mine inenerunt. Ego
ho veniens ex casu pro quadaz causa huc
cognoui te. Vnde non facias moram. sed
veni z vende oia. z fac voluntatez patris
tui. Rndit frater ille dicens. no habeo ne-
cesse reuerti ad seculu. Tunc dixit ei dia-
bolus. si non veneris z deperierit substan-
tia illa tn exinde reddes rationem. quid
eniz male dico tibi q venias z eroges pau-
peribus sicut bonus dispensator vt non a-
meretricibz z male viuentibus consumatur
quod pauperibus dimissu est. Quid one-
rosum est tibi vt venias z facias elemosy-
nas. z hoc facto reuertaris ad cellam tuaz.
Sic multa suadens. fratrem illuz reducens
deposuit in seculu. z veniens cum eo vsqz
ad ciuitatem tunc reliquit eum. Voluit
autem ille ingredi domu patris sui tanqz
defuncti. z ecce pater eius viuus egrediebatur.
z videns eum non cognouit. z ait ad
eum quis es. Ille ho turbat⁹ nihil potuit
loqui z cepit eum iterato pater interroga-
re quis esset. Respondit ego sum filius tu-
us. Ait ei. ad quid reuersus es. Erubesc-
bat autem dicere quod veruz fuit. z rndit
Charitas tua fecit me reuerti. quia deside-
rabam te videre z mansit ibi. Post aliqd
ho tempus incurrit fornicatione. z multis
supplicijs afflictus a patre suo. infelix ille n
egit pgnitiam sed mansit in seculo z om-
nia bona opera sua prius comissa perdidit
z sic damnatus est.

Sermo. CXLI. De sep-
tem peccatis mortalibz

Peccatu cum

Psumatu fuerit gnare mortem.
Jaco. p. Hoc intelligit de q-
libet pcto mortali. Quare in pnti smone
aliqd e dicendu de septē pctis mortalibz. Et
pmo de supbia q e origo ois pcti. **P**ro
quo sciendu q duplex e supbia. s. exterior
z interior. Interior e cu ho in sua effiatiōe
pfert se alijs z appetit laudari z dolet q alijs
laudent. z talis psumit pximu esse malum

et seipsum esse bonum. quod est contra christum. qui dicit
Matth. vii. Nolite indicare et non indicabitur vobis. Sed verus et bonus christianus debet
 alios meliores se reputare et se humiliare et
 alijs subijcere. et sua peccata maiora aliorum pec-
 catis estimare. **Bern.** Noli te comparare ma-
 ioribus. noli efferri minoribus. nulli te proponas
 sed nec compare presumas. Ideo quilibet
 debet in humilitate seipsum contemptibilem repu-
 tare. propter incertitudinem quam habet de sua
 bonitate. **Eccl. ix.** Nescit homo an amore di-
 gnus sit an odio. Exterior superbia exercet
 in corpore et quae circa illud sunt. scilicet in ornatu
 corporis in peplis. in longis crinibus. in capu-
 tijs. in pallijs. in salsarij multo. in cingulis. in
 calcijs rostratis. et sic de alijs. **Sed querit**
 quoniam talis superbia exterior. quae scilicet fit in ornatu
 sit peccatum mortale. **Rudolfus** quod sex modis per
 ornatu corporis quis peccat mortali. **Primo**
 per intentionem. scilicet quoniam quis se ornat ea inte-
 tione ut velit ab alijs concupisci. quod secundum **Aug-**
ustinum. Non solum appetere sed appeti velle est
 criminofum. **Crisostomus.** in libro de concupitione
 Si mulier se decorauerit et ad se visus ho-
 minum puocauerit extremam vindictam sustine-
 bit. Ergo mulieres et virgines quae se ornant vel
 facies suas colorant ut concupiscant. peccant
 mortali. quoniam etiam non habeant voluntatem
 consentiendi illis qui eas concupiscunt.
Secundo peccant mulieres vel etiam viri in
 ornatu corporis. cum scilicet se ornant ex superbia
 extollendo se ultra alios homines et contem-
 nendo alios qui non habent tales ornatu. et ta-
 lis ornatus communiter ex superbia procedit
Unde Innocentius in de vilitate humane condi-
 tionis. Superbus autem ut magnificus videat-
 ur. satagit vestiri duplicibus. indui mollibus
 preciosis ornari. Et multi homines ex sup-
 bia se ornant. ut alios in pulcritudine exce-
 dant. vel saltem ut non excedant ab alijs
 vel ex amore vane laudis et vane glorie. ut
 dicatur de eis. quod sint pulcri et honorabiles
Lud. xiiij. et xvij. Omnis qui se exaltat hu-
 miliabitur. **Tertio** peccant homines in or-
 natu corporis. scilicet facies suas colorando cum
 hoc faciunt in contemptum creatoris sui. **Unde**
Ambrosius. Deles picturam dei. si vultum tuum na-
 turali candore obnubilas. et exposito rubore

profundis. Tales similes sunt lucifero. quod vo-
 luit esse pulchrior et quam deus eos creauit. Sic illi
 qui habent facies pallidas et volunt faciem rubeas
 vel albas. et qui habent crines nigros volunt faciem
 re glaucos. **Quarto** homines peccant in orna-
 tu corporis. quod contingit propter nimiam complacen-
 tiam et amorem et sollicitudinem quam habent ad
 ornatu et pulcritudinem corporis. Tanti enim
 posset esse amor iste et tanta complacencia quod
 esset mortale peccatum et quasi idolatria. ut quoniam
 amor ille et complacencia illa amore dei super-
 ret. quod si ab homine colitur quod per ceteri diligitur.
Unde Augustinus. Nullu peccatum adeo veniale est.
 quod non fiet mortale dum placet. Ergo isti pe-
 riculose stant qui habent nimis magnam complacencia-
 am in suis vestibus. eo quod habent diuisa paria ve-
 stium. scilicet in tunica et pallijs caputis. et sic de alijs
 quod tales propter hoc possunt damnari. **Unde**
 exemplum narrat **Humbertus.** quod fuit in
 frantia quedam mulier deuota. quae cum se-
 mel esset rapta. vidit in spiritu. quandam
 magnam comitissam quae fuerat ei familia-
 ris. cuius cum animam demones traheret
 ad infernum. ipsa comitissa eiulando cla-
 mauit. heu me miseram quae satis casta fui
 et abstineas elemosynaria. nec pro alia re
 damnor nisi pro ornatu vestium quem ni-
 mis dilexi. et admonita non cessauit. **Unde**
 et etiam legitur de quadam muliere quae
 propter nimium ornatu corporis non meruit
 eucharistiam recipere in agone. sed duo pul-
 cerrimi iuuenes assistentes acceperunt sacra-
 mentum de manu sacerdotis volentis eam
 coicare. et sic ipsa sine comunione obiit.
Quinto propter scandalum. quoniam non in-
 tendas personam aliquam allicere. tamen
 si cognoscis alios accendi in mala con-
 cupiscencia. et non vis. propterea dimittere orna-
 tu tuum pro salute proximi. mortaliter peccas
 et damnaberis. **Sexto** propter exemplum
 et informationem aliorum. sicut qui primitus inue-
 nerunt vel ab hodierna die inueniunt no-
 uos modos vestium et extraneitates. et volunt
 habere sequaces in talibus adinventioni-
 bus scilicet in varijs et diuersis scissuris. et
 sic de alijs. talium poena accidentaliter aug-
 mentatur quotidie in inferno usque ad no-
 uissimum diem a quolibet homine qui eos

Sermo

Rimitat in talibz adinuentionibz. **S**ecū-
dum pctm mortale ē auaricia. Circa qd
sciendū qd qd peccat q̄ttuor modis p diui-
tias. **P**rimo cōcupiscēdo bona aliorz p
deū et iusticiā. vel etiā illi qd cōcupiscūt in-
stam rem hīe ad malū finē. i. ad peccādūz
scz ad vanā glīam. vel ad luxuriā vel cra-
pula exercēdā. sicut ille dīnes de q̄ scribi-
tur Luc. xvi. Qui epulabat quo. spl. 22.
Itē qd nimio appetitu et amore afficiūt ad
tpalia q̄uis nō iniuste vellēt ea acq̄rere. tū
q̄n ille appetit? et amor t̄paliū sup̄at et excel-
lit amorē dei et appetitūz pp̄ie saluē. sic qd
mens suffocat in toto. talis etiā graui pec-
cat. Sicut beu plures sūt qd totū tps occu-
pant cū t̄paliū sic qd raro vel nūq̄ de deo
vel salute pp̄ia cogitāt. S3 q̄n qd appetit
aliena cū volūtate cōditionata. s. si posset
ea hīe sine offensa dei et iniuria pximi. tūc
vel nullū. vel solū pctm veniale est. **S**e-
cundo peccat quis per auariciā acquirē-
do bona t̄palia iniuste scz cū vsura vel lu-
do vel fraude in emēdo vel vendendo vel
p furtū vel rapinā. nam quocūqz modo
qd t̄palia iniustelucrat. mortaliter peccat
et tenet ad restitutionē si vult saluari. sine
sit in rebus magnis sine paruis. **V**n̄ Au-
gustinus. Auarus anteq̄ qd lucret seipsū
perdet et anteq̄ aliqd capit capitur. Idez
Peccatū nō dimittit nisi ablatū restitua-
tur. **T**ertio peccat qd p diuitias in expē-
tendo scz q̄n nō vtit ad honorē dei et salu-
tem pp̄iā sed ad peccādū cōtra deū. tales
sic expēdēdo possūt p̄pterea condemnari.
etiā si nullas res iniustas haberent. vt pa-
tet in illo diuite epulone de quo habetur
Luc. xvi. Qui sepult⁹ est in inferno. et ta-
men nō reperit scriptū de eo. qd male acq̄si-
uit bona sua. sed quia male expēdit. scz in
superbia vestīū. in gula et crapula. et paupi
Laçaro nō subuenit. ideo damnat⁹ ē sine
mīa. Quor diuites sequunt⁹ eum in sup-
bia vestīum. habentes p̄ciosas vestes. lon-
gas caudas et salsuras varias et multa pa-
ria vestīum. Similiter sequuntur eum in
gula. sicut multi qui volūt laute viuere et
p̄ciōsa fercula habere et p̄ciōsum potū bi-
bere. et sic sup̄flue expēdūt suas iustas res

de quo districtā rōnē vsqz ad vnū denari-
um reddituri sūt deo in nouissimo die. Si-
militer qd pludūt vel male expēdūt p̄mo-
niū suū. **S**ed diceret aliq̄s. Ista bona sūt
mea. ergo licet mī facere cū eis quicqd volo.
R̄ndet qd nō sūt oīmodo sic tua pp̄ia sed
sūt a deo tibi accōmodata. Aplus. Quid
habes qd nō accepisti? scz a deo. Ergo q̄li-
bet debet vti suis bonis tanq̄ rebz accom-
modat⁹ in timore. ne offendat deū qd ea sibi
accōmodauit. **Q**uarto peccat qd p di-
uitias eas anare possidēdo et retinēdo sua
iusta bona. sic qd de sup̄fluo non subuenit
paupibz ex insatiabili cupiditate. qz timet
semp sibi deficere. et tales reputant rapto-
res corā deo. **V**n̄ Amb. Rō mīoris crimi-
nis ē habēti tollere. q̄ cū possis indigētibz
denegare. Ergo tantoz scias te inuadere
bona. q̄ta possis p̄stare et nolis. Ergo qui-
libet possidēs bona t̄palia debet paupibz
cōdinidere. Aug⁹. Da chris̄to in t̄ra qd re-
stituatur tibi ī celo. Et d̄b gr̄e fm̄de. cii. **T**
Tertium pctm mortale ē gula. Cir-
ca qd querit⁹ q̄t modis qd cōcedēdo et bibē-
do peccet mortaliter. R̄ndet qd p̄ncipaliter
q̄nqz modis. **P**rimo q̄n diligo cibū in
tantū qd cōtra p̄ceptū ecclesie pat⁹ sum co-
medere diebz ieiuniorz cū tū bñ possum ie-
iunare et nolo corpus meum grauare intā-
tum. et sic soluo ieiuniū sine causa ab eccle-
sia p̄ceptū. **U**nde Hermān⁹ de schilditz
dicit. Q̄n quis inordinate gulę vel cōcu-
piscētię inheret tāq̄ vltimo fini. ita qd ta-
lis quali deum contēnens paratus sit p̄-
cepta dei et ecclesie transgredi. vt delecta-
tiones gulę assequatur. talis grauit⁹ pec-
cat. Nam quicunqz soluit ieiuniū ab eccle-
sia institutum sine legitima causa. peccat
mortaliter totiens quotiēs hoc transgre-
ditur. **S**ecundo peccat quis in come-
tendo vel bibēdo cū quis sumit cibū illid-
tū vel p̄hibitū. Sicut si quis in quadra-
gesima comederet lacticinia ona et similia.
Similiter qui vota fecisset. scilicet seruis fe-
rijs. nec ona nec lacticinia comedere. et hoc
votum infringeret. **T**ertio q̄n quis scien-
ter cibum nocuum comederet p̄pter solā
delectationem. talis etiāz grauit⁹ peccat

sic famendo illum cibum vel potum. **Un** sciēter virescorpis debilitat et vitam libi abbreniat. qz sic facit p̄ charitatez qua hō tenet seipsum diligere in deo et vires suas p̄seruare vt deo diuti⁹ possit suare suā vitam et ei suire. p̄s. **Fortitudinē** meā ad te custodiā. **z.** **Quarto** cū q̄s excedit i nimietate. sic q̄ p̄dit inde rationē vel incidit in nausēā. vel acq̄rit inde vomitū p̄pter superflam crapulā. talis ḡuiter peccat. **Raz** fm **Ben. de ymariā**. **Quicūqz** inebriat vel excedit mensurā in comedendo vel bibendo. z h̄ facit cū p̄posito. t̄lis peccat mortaliter toties q̄tiens. **Un** **Amb.** in li. d. p̄gnitencia. **Ebriolus** cū absorbet vinum. absorbet a vino. abominat a deo. despicitur ab angelis. deridet ab hominibz. destituit a vinibz. confundit a demonibz. **Un** **Orige.** **Ebrietas** est m̄ oīz vitioz. **Ite** ebrietas facit de homine bestia. de robusto infirmū de prudente fatuū. **Et** si q̄s in tali ebrietate occideret. vl̄ alia morte moreret. eterna liter dānaretur. **Exempluz** habem⁹ de q̄dam q̄ frequēter inebriabat. et quodā tpe prexit ad dedicationē. q̄re h̄ exemplū sup̄ ser. xix. **p̄.** **Un** **Bregl.** **Qui** nūc male se in voluptatibz dilatat. illum postea in p̄plicis p̄na angustat. **Quinto** peccat q̄s comedēdo vel bibendo. cū q̄s tantū diligit cibū q̄ appetitus delectationis cibi ē causa finalis et p̄ncipalis sumēdi cibū delectabilem. sic q̄ p̄ponit illam delectationē deo q̄ p̄ncipalis et finalis debet esse causa omnīū op̄z n̄roz. **Et** talem delectationē q̄rūt homines voluptuosi q̄ solū viuūt fm carnē. **Un** **Apl̄s.** **Si** fm carnez vixeritis moriemini. **Hiero.** **Impossibile ē** vt p̄ntibz q̄s et futuris fruatur bonis. vt h̄ ventrem ibi mentē impleat. et sic de delitijs trāseat ad delicias. **Tamen** sciendū q̄ q̄n quis esurit. et sic esuriēdo comedit et delectat i cibo. nō est peccatū. qz h̄ est naturale cuiuslibet aiali. **Etiā** si q̄s p̄parat cibū ea intentione vt eum sumere possit. h̄ iterū p̄t fieri sine peccato. **Sz** q̄rere tm̄ delectationes et saporem in cibo et potu. hoc est peccatum. **Quartū** peccatū mortale ē luxuria. **Et**

est sciendū q̄ q̄n cūqz cōmittit actus luxurie p̄terq̄ in m̄rimonio semp est peccatuz mortale. **Apl̄s.** **Omnis** fornicator aut immūds nō habebit p̄tem in regno christi. **Sed** diceret an hō sine actu possit peccare mortaliter. **R̄ndetur** q̄ sic. et h̄ q̄n quis dat cōsensū in morosa delectatione. sicut q̄ delectatur cū plena rōne in malis cogitationibz. sic multi faciūt tam viri q̄ mulieres. q̄ licet nolūt ad actū p̄cedere. tamen volūt in malis cogitationibz delectari. qd etiā nimis piculosuz est qz facili⁹ p̄ h̄ peccatū mortale q̄s incurrit. vt beat⁹ **Jacobo** p̄bat in sua epla vbi sic dicit: **Lōcupiscencia** i. interior amini delectatio. cū concepit supple cōsensū rōnis. parit. s. peccatū mortale. **Sed** tamen sciendū q̄ q̄n alicui incidit turpis cogitatio sine delectatione et cōtra voluntatē. h̄ non est peccatuz. **Un** **Bregl.** **Etū** cūqz imūda sit cogitatio mētem nō polluit si ratio non p̄sentit. imo est meritorū. **Un** **Bern.** **Quoties** resisteris totiens coronaberis. **Sz** cū turpis cogitatio incidit cū delectatione sine cōsensu plene rōnis. tūc est veniale p̄ctm̄. **Secūdo** cōmittit luxuria sine actu. q̄n q̄s ex mala cogitatione et delectatione dat cōsensū z voluntatē ad ipsum op⁹ p̄petrandū. et h̄ semp est peccatū mortale. **Un** **Augl.** **Si** ratio cōsentiat ei qd libido cōmonerit faciendū esse. z non discrepat. iam ei peccatū imputat etiā si nō cōsequitur factū. qm̄ rea tenet in cōsensu p̄sciētia. **Et** h̄ etiāz intelligit de q̄libet peccato mortali. quia q̄cūqz regnum celoꝝ intrare voluerit. oportet q̄ habeat firmum propositum q̄ nunq̄ velit mortaliter peccare. nec actum luxurie facere nisi in matrimonio. **Tertio** cōmittit luxuria sine actu cū visu. vt q̄n q̄s v̄spicit aliquā p̄sonam ea intentiōe vt eā cōcupiscere velit. **Matth. v.** **Qui** viderit mulierē ad p̄cupiscendā eā iā m̄gebat⁹ est eā in corde suo. **Un** si q̄s vna die centuz domos intraret. et in q̄libet domo talē concupiscenciā sibi p̄ visum acquireret. tot mortalia peccata cōmitteret. q̄ sūme necessaria est custodia oculoꝝ. **Quarto** cōmittit

Bermo

locutione vel risu. vt cum quis alloquitur vel aridet vni psonę ea intentione vt eaz alliciat. peccat mortaliter. **Quinto** cōmittitur p tactum illicitū siue impudicū 7 per amplexus et oscula et hmoi. qui mod⁹ vocatur turpitudine. Et illo modo etiā q̄s peccat mortaliter. et tanto grauius peccat. q̄to magis p talia libido accendit. p̄p̄ni- miaz approximationē mulieris vel hginis. **Sexto** p ornatum corporis vel p alia si- gna ad luxuriā iēitātia. **Verbi grā.** Qui non cōcupiscūt. s̄ faciunt vt cōcupiscātur vt mulieres et hginēs q̄ p̄pterea se ornant et caput suū discooperiūt vt amabiliores fiāt. et sic peccatores habere possint. ille mor- taliter peccāt. **Septimo** cōmittit p to- na et munuscula. vt cum q̄s dat alicui p- sone donum vel encensū ea intentione vt eam sic ad malam cōcupiscentiā alliciat 7 ad malū actū. peccat mortaliter. **Octa- uo** cōmittit q̄n aliqui libenter vellēt actū illum p̄ficere et bñ possent. q̄ bñ oportu- nitatē t̄pis loci et psonę. s̄ solūmodo pro- pterea dimittūt. q̄ timent mūdum et scā- dalum. et sic dimittūt. p̄pter homines et cō- fusiones p̄prias. **S̄** si scirent se posse late- re in h̄ actu. nec deū nec sanctos nec salutē aīę curarēt. q̄n h̄ nephas p̄petrarent. et ta- les qui sic dimittūt non. p̄pter deū. s̄ solū p̄pter homines grauius deum offendunt. **Vñ Leo papa.** Sunt nōnulli qui cū cor- de cōcupiunt peccatū faciendū. tñ illud ti- more dimittūt. aut q̄ p̄ difficultate iplere nequeūt. h̄i p̄fecto non in dño moriūtur. Et h̄ intelligēdū est de q̄libet peccato mor- tali qd̄ q̄s. p̄pter deum non dimittit. s̄ p̄p̄ timorē hominū. **Quintū** peccatū mor- tale est ira. **Pro** q̄ sciendū q̄ p̄ncipaliter ira est triplex. **Prima** est bona. et ē q̄n q̄s irascit̄ super peccata p̄pria et aliena. **Eccl̄s vij.** Melior est ira risu. q̄ p̄ tristitiā vult⁹ colligit̄ anim⁹ delinquēt̄. p̄s. Irascimini 7 nolite peccare. 7 h̄ est signū q̄ sunt filij dei q̄ non possunt sustinere iniuriā dei. s̄ irasci sup̄ p̄pria peccata et etiā aliena. s̄l̄ et vin- dicare iniuriā dei est bona ira et laudabil̄. **Secūda** ira est venialis. sicut s̄bita ira

sine deliberatiōe rōnis. q̄ in aliquib⁹ hoī- bus ignis ire cito accenditur. vt q̄n q̄s ex surreptione cōmouebitur. et q̄cito s̄ cum ratione aduertit. tūc resistit huic ire. 7 nō vult se vindicare. **Vñ Cassi.** Venial̄ ira est q̄ non ducitur ad actum vel effectum. **Tertia** est mortalis. vt cum q̄s irascitur cum deliberatione et cōsensu rōnis. 7 cogi- tat in animo suo quomodo possit se vindi- care. et talis sic irascens reus erit iudicio. **Mat̄. v.** Omnis q̄ irascit̄ fratri suo reus erit iudicio. Et si illaz iram ostendit h̄bis sc̄z maledicendo p̄ximis suis. tunc adhuc grauius peccat. Et p̄ h̄ incurrit eternā ma- ledictionē quā quidē maledictionē ch̄rist⁹ dicturus est in iudicio. vt habetur **Mat. xxv.** Ite maledicti in ignem eternū. **Et** si ex ira p̄cedit ad factum cōtra p̄ximū. s̄ eu- 3 p̄cutiendo. vulnerādo. vel occidendo. tūc adhuc grauius peccat. **Sextū** peccatū mortale est inuidia. **Pro** quo sciendū q̄ triplex est inuidia. **Prima** inuidia que puenit ex natura. sicut q̄dam naturaliter sunt inuidi. 7 h̄ non est peccatum cum hoc nullo modo est i potestate nostra. **Vnde Aris. in. iij. et h̄.** In desiderijs naturalibus pauci peccant. s̄ talibus p̄mis motib⁹ na- turaliter incidentib⁹ imediate est sine mo- ra resistendū. et tunc non est peccatū. **Vñ Gregi.** Temptatio cui non cōsentitur nō est peccatū. s̄ est materia exercendę virtutis. **Secūda** inuidia est venialis. et est cum quis tristatur de felicitate p̄ximi. tñ nō cū plena ratione et deliberatione. et h̄ est pec- catū veniale. **Hoc** patet ex eo q̄ cū rati- one plena optat et fauet sibi omne bonum. **Tertia** h̄o inuidia est cum dolet de bo- no alteri⁹. et h̄ ex deliberato p̄posito. vt q̄ eum alius excedit in talib⁹ bonis. vt sc̄z in sapiētia. siue in rebus t̄palibus. siue in fa- uore hominū. siue q̄ habet ampliorē gr̄az vel ampliorē gloriā et excellētā. 7 hoc est peccatū mortale. et in h̄ p̄prie cōsistit inui- dia. et illud semp̄ est malū. q̄ dolet de q̄ ē gaudendū. s̄. de bono p̄ximi. qd̄ est cōtra charitatē p̄ximi. q̄ si diligo. p̄ximū sic de- beo. tunc faueo sibi q̄cquid de⁹ sibi fauet.

et ad h^u quilibet tenetur. **Un^o Aris.** Dilige
re est alicui bonū velle. **Un^o inuidiosi** qui
gandēt de adūitate p^{ri}mi et volent de p^{ri}
spitate ipsius. sunt hoīes diabolici. q^u hnt
signū ipsius. **Un^o Job. xiiij.** In h^u cogno-
scent hoīes q^u mei estis discipuli. si dilectio
nem zc. Sic econūso est signū q^u sunt filij
diaboli. q^u hnt inuidiā ad p^{ri}mos et gau-
dent de malis alioz. q^u valde diabolicūz
est. **Proverb. xvij.** Qui in ruina alterius
letatur non erit impunit⁹. **Nā** volere d^u bo-
nis. p^{ri}moz infelicissimū est. q^u amittūt q^u
quid aliū lucrātur. **Seneca.** Utinā inuidi
in omib⁹ civitatib⁹ aures et oculos h^urent.
et de singulis p^{ri}spitatibus hoīum torq^uerēt⁹
Septimum peccatū mortale est acci-
dia. **Unde** q^uritur. q^u tediū boni sit pec-
catum mortale. et q^u nō. **R^undet fm** **Her-**
mānum de schilditz. q^u tediū boni pōt cōsi-
derari tripliciter. **Un^o modo** put est vn^o
motus naturalis ex lassitudine corpis post
exercitiū spūale pueniens. et sic nō ē pctm.
Secundo modo fm q^u est motus appetit⁹
lesitiui p^{ri}stati de ope spūali laborioso. z
sic p^{ri}teē pctm veniale. q^uis etiā ille appe-
titus sit deliberatū⁹. q^u cōsensus in venia-
lenō est nisi veniale. **Verbi grā.** Si cāto
vel oro aliquāliter cū tediū. tū p^{ri}teē di-
mittere nolo. sic solū est veniale. **Tertio cū**
h^u tediū redundat in omissionē eoz que
sunt necessaria saluti. et ad q^u necessario hō
tenetur. **Verbi grā.** Sicut nō audire mis-
sam in die dñica. vel p^{ri}nitentiā iniunctā
nō implere. vel horas canonicas omittere
ab illo q^u est in sacris ordinib⁹ cōstitut⁹ vel
p^{ri}missū votūz nō adimplere. et sic de alijs.

De decem preceptis.

Sermo. cxlij.

Vis ad vitaz

Ingredi h^ua mādata dei. **Math.**
xix. In h^ubis p^{ri}missis oñdit ch^{ri}-
stus cuilibet hōi viam vite eterne. **Et ideo**
dicit. Si vis ad vitam ingredi. zc. **Un^o**
sciendūz q^u decem sunt p^{ri}cepta q^u q^ulibet hō
h^uare tenetur q^u vult saluari. **Primum**
p^{ri}ceptum est. Non adorabis deos

alienos. **Et illud p^{ri}ceptū** tangit fidē. q^u
fides est fundamentū oīs boni. **Un^o Aug.**
Fides est humanę salutis initium. sine qua
nemo pōt ad numerū filioz dei pervenire.
Un^o ch^{ri}st⁹ dicit in euāgelio **Job. iij.** Qui
non credit iaz indicat⁹ est. **Ex q^ubus verb**
patet. q^u oēs infideles. sicut pagani. indei.
heretici. sunt in statū dānationis. z iaz ad
eternā mortē indicat⁹. **Sed loquēdo d^u**
christianis baptizatis. tūc dicen dūz est. q^u
ipsi multipliciter p^{ri} h^u p^{ri}ceptū peccāt. **Nā**
p^{ri}mi sunt qui dubitant in fide an sic sit vt
scriptura dicit et f. des catholica tenet. **Et**
q^u negligūt addiscere articulos fidei cū pos-
sent z teneātur eos scire. **Nā q^ulibet ch^{ri}sti-**
anus cū ad annos discretionis puenit.
tenet addiscere z scire symbolū aploz. q^u q^u
articulos fidei frinole et ex cōtemptu scire
non vellet cū posset peccaret mortaliter. **Et**
tali nō est administrādū sacm^u eucharistie
donec addiscat. **Item q^u observat tempus**
z dies egyptiacos. in his actib⁹ q^u solū de-
pendēt ab hōis libero arbitrio. puta mercā-
tia. traductio vxoris. herbarū collectio. vel
alicui⁹ opis inchoatio. q^u in talib⁹ obfua-
re dies egyptiacos ē pctm mortale. **Argo**
rephensibiliter peccāt q^u in nocte natiuitatē
ch^{ri}sti. et **Jobis baptistę** suas faciūt incā-
tationes. **Item q^u somnia aduertūt z fuāt**
Cōtra q^us d^u Leuit. xix. **Nō** auguriabim⁹
non obseruetis somnia. **Un^o Eccl. xxxiij.**
Multos errare fecerūt somnia z illusiōes
vane. **Un^o Lato.** Somnia ne cures. naz
fallūt sōnia plures. **Itē q^u ad phitonissas**
accedūt. totiens q^utiens mortaliter peccāt.
q^u non licet cōsiliū a diabolo req^uerre. q^u
inimic⁹ n^o mortal⁹ ē z sp^u habet malā volū-
tatem p^{ri} nos. et sp^u nitit impedire salutē no-
stram. **Insup** nec est eis credēdū. q^u diabo-
lus q^u p^{ri} eas loq^utur. mendax est et p^{ri} ei⁹. s.
mēdaciū. **Item qui fatum tenēt.** etiā gra-
uiter peccant. **Nā** teniāt a fide q^u tenēt fa-
tum. q^u sunt multi q^u dicūt. q^u homo mala
morte moritur. q^u s. suspendit sine rotat⁹
et sic de alijs. q^u de⁹ sic voluit z ordinavit.
et hō talis ad h^u natus sit. q^u talia pati de-
buit. **h^u dicere est** graue pctm. q^u est loqui